

УДК 355.1/2–057.36

Косарчук В.В., Гуценко І.В., Чорна Л.М., Огороднійчук І.В.

ВИВЧЕННЯ СТАНУ ПРИДАТНОСТІ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ РЯДОВОГО СКЛАДУ ЗА КОНТРАКТОМ МОБІЛІЗАЦІЙНОГО РЕЗЕРВУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ НА ЕТАПІ ЗВІЛЬНЕННЯ

Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика

Обласний перинатальний центр м.Рівне

Військово-медичний клінічний центр Центрального регіону, м. Вінниця

Українська військово-медична академія Міністерства Оборони України

Встановлено, що у 2008–2012 рр. в структурі захворювань, з приводу яких військовослужбовці за контрактом мобілізаційного резерву Збройних Сил України на етапі звільнення були визнані Військово-лікарськими комісіями непридатними (обмежено придатними) до військової служби, перші місця займали відповідно хвороби системи кровообігу (34,16%), хвороби кістково-м'язової системи (14,45%), хвороби органів травлення (14,08%), хвороби нервової системи (6,16%), хвороби сечостатевої системи (5,13%). Серед непридатних або обмежено придатних до військової служби військовослужбовців Державної прикордонної служби України до 60% припадає на захворювання наступних класів хвороб: хвороби системи кровообігу (28%), кістковом'язової і сполучної тканини (15%), хвороби ендокринної системи, розлади харчування і обміну речовин (9%), системи органів травлення (8%),.. Проведене дослідження дозволило виявити: невизначеність причин розвитку стану непридатності військовослужбовців мобілізаційного резерву заважає дійовому комплектуванню Збройних Сил України, Державної прикордонної служби України та інших силових структур в умовах часткової та повної мобілізації.

Ключові слова: мобілізація, мобілізаційний резерв, рядовий склад, військовослужбовці за контрактом, придатність до військової служби.

Вступ

Мобілізаційна підготовка та мобілізація є складовими частинами комплексу заходів, які здійснюються з метою забезпечення оборони держави, за винятком цільової мобілізації. Зміст мобілізаційної підготовки становить: створення мобілізаційного резерву; військовий облік військовозобов'язаних і призовників; підготовка та накопичення військово-навчених людських ресурсів військовозобов'язаних і призовників для комплектування посад, передбачених штатами воєнного часу. Одним з основних принципів мобілізаційної підготовки та мобілізації є наукова обґрунтованість організації медичного забезпечення військовослужбовців мобілізаційного резерву Збройних Сил України [1-3].

Питанням положення реформування вітчизняної системи медичного забезпечення, системи комплектування Збройних Сил України значна увага приділялась у працях В.Я.Білого зі співавт., 2000; В.В.Паська зі співавт., 2005; В.Д. Юрченка, 2006; 2011; Захараш М.П. зі співавт., 2008; Т.А. Бібіка зі співавт., М.П.Бойчака, 2011; М.І.Бадюка зі співавт., 2013; Шевчука Р.В. зі співавт., 2013 [4-11].

Однак у вказаних роботах не досліджувалося, які зміни у стані придатності до військової служби військовослужбовців рядового складу мобілізаційного резерву Збройних Сил України на етапі звільнення. Враховуючи вказане, є актуальним вивчення стану придатності до військової служби військовослужбовців рядового складу мобілізаційного резерву ЗС України та військовослужбовців Державної прикордонної служби України на етапах звільнення.

Мета дослідження

Вивчення придатності до військової служби військовослужбовців рядового складу мобілізаційного резерву ЗС України та військовослужбовців Державної прикордонної служби України на основі вивчення особливостей структури захворювань, з приводу яких вказані контингенти на етапі звільнення визнані ВЛК непридатними (обмежено придатними) до військової служби.

Матеріали та методи

Вивчення особливостей стану придатності до військової служби військовослужбовців рядового складу мобілізаційного резерву ЗС України, військовослужбовців Державної прикордонної служби України на етапі звільнення, які впливають на якість комплектування мобілізаційного резерву при частковій та повній мобілізації, проводилося при аналізі звітної документації (ф. 2 мед., 4 мед.) за 2008-2012 рр. з використанням статистичного методу дослідження.

Результати та їх обговорення

За результатом проведеного аналізу багаторічної динаміки придатності до військової служби на етапі звільнення за станом здоров'я військовослужбовців за контрактом мобілізаційного резерву ЗС України встановлено, що в 2008-2012 рр. в структурі захворювань, з приводу яких військовослужбовці були визнані ВЛК непридатними (обмежено придатними) до військової служби, перше місце займали хвороби системи кровообігу (IX клас), вони становили 34,16±0,48%, з яких гіпертонічна хвороба становила 21,95±0,42%.

Друге місце серед хвороб, внаслідок яких відбулися зміни в стані здоров'я військовослужбовців за контрактом мобілізаційного резерву і відповідно зміни в стані їх придатності до служби, займали хвороби кістково-м'язової системи (XIII клас), вони становили $14,45 \pm 0,36\%$, з яких дорсопатії становили $11,18 \pm 0,32\%$, третє місце – хвороби органів травлення (XI клас), вони становили $14,08 \pm 0,35\%$, з яких виразкова хвороба шлунку та ДПК становили $6,79 \pm 0,25\%$.

Четверте місце в структурі захворювань, з приводу яких військовослужбовці за контрактом мобілізаційного резерву були визнані ВЛК непридатними (обмежено придатними) до військової служби, займали хвороби нервової системи (VI клас), вони становили $6,16 \pm 0,24\%$; п'яте місце – хвороби сечостатевої системи (XIV клас), вони становили $5,13 \pm 0,22\%$ (рис. 1).



Рис. 1. Структура захворювань, з приводу яких військовослужбовці рядового складу за контрактом мобілізаційного резерву ЗС України на етапі звільнення визнані ВЛК непридатними (обмежено придатними) до військової служби в 2008-2012 рр. (%)

Аналізуючи результати медичного огляду військовослужбовців Державної прикордонної служби України, нами встановлено, що із загальної кількості визнаних військово-лікарськими комісіями Державної прикордонної служби України у 2008-2012 рр. непридатними або обмежено придатними до військової служби військовослужбовців, 60% припадає на захворювання наступних класів хвороб: хвороби системи кровообігу (28%), кістково-м'язової системи та сполучної тканини (15%), ендокринних хвороб, розладу харчування та обміну речовин (9%), органів травлення (8%), рис. 2.

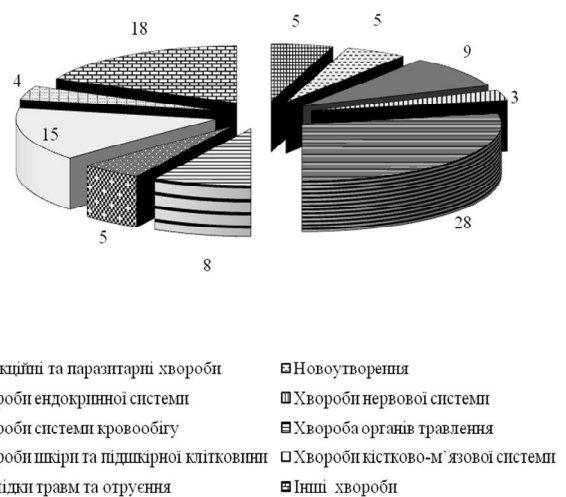


Рис. 2. Структура захворювань, що стали причиною звільнення за станом здоров'я військовослужбовців Державної прикордонної служби України (%)

Висновки

1. Встановлено, що невизначеність причин розвитку стану непридатності військовослужбовців мобілізаційного резерву заважає дієвому комплектуванню Збройних Сил України, Державної прикордонної служби України та інших силових структур в умовах часткової та повної мобілізації.

2. Виявлено, що серед хвороб, внаслідок яких відбулися зміни в стані здоров'я військовослужбовців за контрактом мобілізаційного резерву ЗС України на етапі звільнення і відповідно зміни в стані їх придатності до служби перші п'ять місць займали хвороби системи кровообігу ($34,16 \pm 0,48\%$), хвороби кістково-м'язової системи ($14,45 \pm 0,36\%$), хвороби органів травлення ($14,08 \pm 0,35\%$), хвороби нервової системи ($6,16 \pm 0,24\%$), хвороби сечостатевої системи ($5,13 \pm 0,22\%$).

4. Встановлено, що у 2008-2012 рр. непридатними або обмежено придатними до військової служби військовослужбовців Державної прикордонної служби України до 60% приходиться на захворювання наступних класів хвороб: хвороби системи кровообігу (28%), кістково-м'язової системи та сполучної тканини (15%), ендокринних хвороб, розладу харчування та обміну речовин (9%), органів травлення (8%).

5. Запропоновано в подальшому провести комплексне дослідження стану придатності військовослужбовців офіцерського складу мобілізаційного резерву на етапі звільнення з військової служби, виявлення причин інвалідності військовослужбовців мобілізаційного резерву ЗС України та Державної прикордонної служби України.

Література

1. Закон України від 04.04.06. № 3597-IV "Про внесення змін до Закону України "Про загальний військовий обов'язок і військову службу" // Офіційний вісник України. – 2006. – №17 (10.05.2006). – ст. 1261.

2. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 16 жовтня 2012 р. // Військове законодавство України: Збірник нормативних актів. – К.: Атіка. – 2012.
3. Біла книга України 2012. Оборонна політика України: Щорічник. – К.: МО України, 2013. – 73 с.
4. Білий В.Я. Військово-медична доктрина України / В.Я. Білий, В.В. Пасько, О.О. Сохін // Наука і оборона. – 2000. – №4. – С. 18-23.
5. Пасько В.В., Бадюк М.І., Котуза А.С. Система медичного забезпечення Збройних Сил України в умовах воєнних конфліктах різної інтенсивності // Військова медицина України. – 2005. – Т. 5. – №1. – С. 5-11.
6. Юрченко В.Д. Пріоритети розвитку військової медицини України / Збірник доповідей на зборі керівного складу медичної служби ЗС України. – К.:УВМА, 2006. – С. 12-20.
7. Захараш М.П. Питання оптимізації медичної та медико-експертної допомоги військовослужбовцям на регіональному рівні / М.П.Захараш, О.В.Сергієні, А.М. Кравченко, Г.І. Тітов // Україна. Здоров'я нації. – 2008. - №2. – С. 192-195.
8. Бібік Т. А. Професійна надійність військовослужбовців в умовах переходу на контрактний принцип комплектування Збройних Сил України / Т. А. Бібік, Ткачук І.М., Устименко О.В. та ін. // Проблеми військової охорони здоров'я. – 2011. – № 30. – С. 22-29.
9. Бойчак М. П. Досвід організації медичного забезпечення військовослужбовців територіальної зони відповідальності ГВМКЦ «ГВКГ» / М. П. Бойчак // Військова медицина України. – 2011. – Т.11. – №1. – С. 5-17.
10. Бадюк М.І. Особливості організації надання медичної допомоги військовослужбовцям військових підрозділів в сучасних воєнних конфліктах / М.І. Бадюк, Д.В. Ковида // Проблеми військової охорони здоров'я. УВМА. К.: – 2013. – Вип. 36. – С. 14-18.
11. Шевчук Р.В. Особливості сучасного стану здоров'я юнаків-підлітків з обмеженою придатністю до військової служби за припискою / Р.В.Шевчук, І.В.Огороднійчук, Л.В.Руцак // Військова медицина України. – Київ, 2013. – №2, Т. 14. – С. 55-61.

Реферат

ИЗУЧЕНИЕ СОСТОЯНИЯ ПРИГОДНОСТИ К ВОЕННОЙ СЛУЖБЕ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ РЯДОВОГО СОСТАВА ЗА КОНТРАКТОМ МОБИЛИЗАЦИОННОГО РЕЗЕРВА ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ НА ЭТАПЕ УВОЛЬНЕНИЯ
Косарчук В.В., Гуценко И.В., Чорна Л.М., Огороднийчук И.В.

Ключевые слова: мобилизация, мобилизационный резерв, рядовой состав, военнослужащие по контракту, пригодность к военной службе.

Установлено, что в 2008-2012 гг. в структуре заболеваний, по поводу которых военнослужащие за контрактом мобилизационного резерва Вооруженных Сил Украины на этапе освобождения были признаны Военно-врачебными комиссиями непригодными (ограниченно пригодными) к военной службе, первые места занимали соответственно болезни системы кровообращения (34,16%), болезни костно-мышечной системы (14,45%), болезни органов пищеварения (14,08%), болезни нервной системы (6,16%), болезни мочеполовой системы (5,13%). Среди непригодных или ограниченно пригодных к военной службе военнослужащих Государственной пограничной службы Украины до 60% приходится на заболевания следующих классов болезней: болезни системы кровообращения (28%), костно-мышечной системы и соединительной ткани (15%), болезни эндокринной системы, расстройства питания и обмена веществ (9%), системы органов пищеварения (8%). Проведенное исследование позволило выяснить: неопределенность причин развития состояния непригодности военнослужащих мобилизационного резерва мешает действенному комплектованию Вооруженных Сил Украины, Государственной пограничной службы Украины и других силовых структур в условиях частичной и полной мобилизации.

Summary

CONDITION OF PHYSICAL QUALIFICATION FOR MILITARY SERVICE RANK AND FILE OF MOBILIZATION RESERVE OF ARMED FORCES OF UKRAINE AT THE DISCHARGE

Kosarchuk V.V., Gutsenko I.V., Chorna L.M., Ogorodnychuk I.V.

Key words: mobilization, mobilization reserve, rank and file, military personnel on contract base, physical qualification for military service.

It has been found out that during 2008 – 2012 the diseases of circulatory system (34.16 %), diseases of the musculoskeletal system (14.45 %), diseases of the digestive system (14.08%), diseases of the nervous system (6.16%), diseases of the genitourinary system (5.13%) rank the leading positions in the common structure of diseases due to which soldiers of mobilization reserve of the Armed Forces of Ukraine on contract basis at discharge from the army are recognized as unfit (physically limited) for military service. In the structure of diseases considered as the main causes of unfit or limited physical fitness for military service in border troops of the Armed Forces of Ukraine there are the following classes of diseases: diseases of the circulatory system (28%), diseases of musculoskeletal system and connective tissue (15%), diseases of endocrine system, nutritional and metabolic disorders (9%), diseases of digestive system (8%). This study has allowed us to reveal that uncertainty of causes leading to the development of unfit for military mobilization among the mobilization reserve of the Armed Forces of Ukraine and in border troops prevents the efficient manning of the Armed Forces of Ukraine, State Border Service and other law enforcement agencies in partial and full mobilization.